

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Komunalnog preduzeća za proizvodnju i distribuciju vode
„Vodovod“ a.d. Kozarska Dubica
za period 01.01-31.12.2023. godine**

Broj: RV081-24

Banja Luka, 13.12.2024. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	9
	4. Nabavke.....	11
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana	12
	6. Finansijski izvještaji	12
	6.1. Bilans uspjeha	12
	6.1.1. Poslovni prihodi i rashodi.....	12
	6.1.2. Finansijski prihodi i rashodi.....	14
	6.1.3. Gubitak redovne aktivnosti	14
	6.1.4. Ostali dobici i gubici.....	14
	6.1.5. Neto gubitak perioda.....	14
	6.2. Bilans stanja.....	14
	6.2.1. Bilansna aktiva.....	14
	6.2.2. Bilansna pasiva	16
	6.2.3. Vanbilansna evidencija.....	18
	6.3. Bilans tokova gotovine.....	18
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	19
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	19
	6.6. Napomene uz finansijske izvještaje	19

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Komunalnog preduzeća za proizvodnju i distribuciju vode „Vodovod“ a.d. Kozarska Dubica koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31.12.2023. godine, Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu i Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, finansijski izvještaji Komunalnog preduzeća za proizvodnju i distribuciju vode „Vodovod“ a.d. Kozarska Dubica, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2023. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 -2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2023. godine nije izvršen u skladu sa članom 14. stav (1)., 17. stav (1 i 8) i 20. stav (1) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer su u komisiju za popis imenovana lica koja su bila materijalno zadužena za imovinu, koja su ovlašćena da odlučuju o nabavci, utrošku i prodaji imovine i koja vode evidencije o promjenama na imovini i obavezama, a izvještaji o popisu ne sadrže uporedne podatke knjigovodstvenog i stvarnog stanja imovine i obaveza, te pregled količinskih i vrijednosnih razlika između knjigovodstvenog i stvarnog stanja.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.1.2. ovog Izvještaja:

Troškovi materijala iskazani su u većem iznosu za 54.291 KM zbog klasifikovanja troškova ostalih ličnih primanja po osnovu pripreme toplog obroka za zaposlene u okviru ovih troškova, što nije u skladu sa članom 44. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

U okviru troškova bruto plata evidentirani su troškovi bruto naknada plata, u okviru troškova bruto naknada plata evidentirani su troškovi bruto naknada za regres u iznosu od 50.542 KM, a koji prema klasifikaciji pripadaju troškovima ostalih ličnih primanja, a troškovi proizvodnih usluga iskazani su u manjem iznosu za 18.390 KM zbog klasifikovanja troškova održavanja u okviru ulaganja na tuđim nekretninama, što nije u skladu sa članom 44. stav (3 i 6), 4. stav (6) i 45. stav (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.2.1.1., 6.2.1.2. i 6.2.2.3. ovog Izvještaja:

Građevinski objekti iskazani su u većem iznosu za 469.074 KM zbog klasifikovanja vodovodnog objekta datog Preduzeću na korištenje bez prenosa prava vlasništva u okviru pozicije stalnih sredstava, a koji je prema klasifikaciji predmet evidentiranja na pozicijama vanbilanse evidencije, po osnovu čega su više iskazane i revalorizacione rezerve za iznos od 403.068 KM (koje su priznate zbog izvršene procjene vrijednosti navedenog objekta u 2023. godini) i ostala dugoročna rezervisanja za iznos od 66.006 KM, što nije u skladu sa članom 67. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Nije vršena ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u 2023. godini s obzirom na vremenski period u kojem nisu naplaćena, pa nisu priznati ni gubici od usklađivanja vrijednosti istih, a dugoročno razgraničeni prihodi iskazani su manje za 70.000 KM zbog evidentiranja donacija stalnih sredstava u okviru kratkoročnih razgraničenja, što nije u skladu sa članom 18 stav. (8), 50. stav (9) i 32. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3. ovog Izvještaja:

Bilans novčanih tokova nije sačinjen u skladu sa članom 8. stav (2 i 3), 10. stav (1 i 2), 11. stav (2, 5 i 7), 14. stav (3), 16. stav (5) i 17. stav (3, 4, 6 i 8) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 7 - Izvještaji o novčanim tokovima (paragraf 14,16 i 17), jer prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 72.682 KM po osnovu naplate potraživanja od kupaca i odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 47.125 KM (najvećim dijelom po osnovu ličnih rashoda 41.625 KM) i prilivi gotovine po osnovu kratkoročnih pozajmica u iznosu od 10.000 KM i odlivi gotovine u iznosu od 93.002 KM (najvećim dijelom po osnovu izmirenja obaveza po obveznicama 83.002 KM) koji pripadaju aktivnosti finansiranja nisu priznati, čime su isti iskazani manje za navedene iznose i zbog priznavanja odliva gotovine iz aktivnosti investiranja u iznosu od 53.161 KM u okviru odliva gotovine iz poslovnih aktivnosti po osnovu nabavke osnovnih sredstava i priznavanja odliva gotovine iz aktivnosti finansiranja u većem iznosu za 52.702 KM (najvećim dijelom po osnovu dugoročnih kredita 48.826 KM).

Kao što je navedeno pod tačkom 6.4. i 6.6. ovog Izvještaja:

U Napomenama uz finansijske izvještaje nisu objelodanjene informacije u vezi stalnosti poslovanja, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 25 i 26).

Takođe, Napomene uz finansijske izvještaje ne sadrže dodatne informacije u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (112c), MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 73c i 74a), MRS 37 - Rezervisanja, potencijalna imovina i potencijalne obaveze (paragraf 85b) i člana 17. stav (7) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja Komunalnog preduzeća za proizvodnju i distribuciju vode „Vodovod“ a.d. Kozarska Dubica za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije tih finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, nema drugih pitanja koja treba objaviti u Izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima i međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje. Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 13.12.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja Komunalnog preduzeća za proizvodnju i distribuciju vode „Vodovod“ a.d. Kozarska Dubica za 2023. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Komunalnog preduzeća za proizvodnju i distribuciju vode „Vodovod“ a.d. Kozarska Dubica za 2023. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Tokom 2023. godine zaključeni su ugovori o djelu za obavljanje poslova koji predstavljaju redovnu djelatnost poslodavca, što nije u skladu sa članom 205. Zakona o radu.

Priznati su troškovi za nabavku konzerviranih i drugih prehrambenih prerađevina po cijenama većim od ugovorenih, što nije u skladu sa članom 5. ugovora.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. ovog Izvještaja:

Za potrebe ishrane zaposlenih u iznosu od 29.628 KM provedeno je sedam postupaka direktnog sporazuma čime je izvršeno dijeljenje predmeta nabavke, što nije u skladu sa članom 15. stav (7) Zakona o javnim nabavkama.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Komunalnog preduzeća za proizvodnju i distribuciju vode „Vodovod“ a.d. Kozarska Dubica obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji

regulišu poslovanje Komunalnog preduzeća za proizvodnju i distribuciju vode „Vodovod“ a.d. Kozarska Dubica.

Banja Luka, 13.12.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se:

- 1) postupci i procedure popisa imovine i obaveza vrše u skladu sa članom 14. stav (1), 17. stav (1 i 8) i 20. stav (1) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- 2) troškovi materijala, troškovi bruto plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja i troškovi održavanja klasifikuju u skladu sa odredbama člana 44. stav (3, 6 i 8)., 4. stav (6) i 45. stav (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,
- 3) provjera korisnog vijeka trajanja opreme vrši na kraju svake poslovne godine u skladu sa zahtjevima MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 51),
- 4) ispravka vrijednosti potraživanja i priznavanje gubitaka od usklađivanja vrijednosti istih vrši u skladu sa članom 18 stav. (8) i 50. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,
- 5) primljene donacije za izgradnju stalnih sredstava evidentiraju u okviru dugoročno razgraničenih prihoda u skladu sa članom 32. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,
- 6) iskazivanje vrijednosti vanbilansne aktive i pasive vrši u skladu sa članom 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,
- 7) bilans novčanih tokova sačinjava u skladu sa članom 8. stav (2 i 3)., 10. stav (1 i 2)., 11. stav (2, 5 i 7)., 14. stav (3)., 16. stav (5) i 17. stav (3, 4, 6 i 8) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 7 - Izvještaji o novčanim tokovima (paragraf 14,16 i 17),
- 8) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije o stalnosti poslovanja, upravljanju rizicima, prihodima i stavkama prikazanim u izvještaju tokova gotovine u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja (paragraf 112c), korisnom vijeku trajanja osnovnih sredstava ili primijenjenim stopama amortizacije i nekretninama koje su založene kao garancija za obaveze po osnovu emitovanih obveznica u skladu sa MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 73c i 74a), stepenu neizvjesnosti i očekivanim rokom dospijea odliva po osnovu rezervisanja u skladu sa MRS 37 – Rezervisanja, potencijalna imovina i potencijalne obaveze (pragraf 85b) i neusaglašenim saldima imovine i obaveza na dan popisa u skladu sa članom 17. stav (7) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se:

- 1) zaključivanje ugovora o djelu vrši za poslove koji su van djelatnosti poslodavca u skladu sa članom 205. Zakona o radu,

- 2) uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske, Uputstvom o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole i Pravilnikom o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u smislu da se odredi odgovorno lice zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole, donese akt o upravljanju rizicima, definišu ključni poslovni procesi i uspostavi knjiga poslovnih procesa i sačini izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole sa priložima,
- 3) priznavanje troškova nabavke konzerviranih i drugih prehrambenih prerađevina i usluga pravnog zastupanja vrši u skladu sa ugovorenim uslovima,
- 4) računarski program podese na način koji obezbjeđuje funkcionisanje internih računovodstvenih kontrola u smislu omogućavanja praćenja starosne strukture potraživanja u skladu sa članom 7. stav (5) i 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,
- 5) utvrde normativi potrošnje goriva za vozila i radne mašine i vode evidencije o pređenim kilometrima po vozilima i utrošenim satima radnih mašina,
- 6) kod obračuna plata primjenjuje stvarni broj ostvarenih radnih sati u mjesecu u skladu sa odredbama člana 123. stav (1) i (2) Zakona o radu,
- 7) naknade troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka sa posla obračunavaju u skladu sa odredbama tačke III podtačke 1) alineja 2. Odluke o utvrđivanju uvećanja plate, visine primanja po osnovu rada i visine pomoći radniku,
- 8) nabavke roba vrše uz primjenu odgovarajućih postupaka javnih nabavki u skladu sa članom 15. stav (7) Zakona o javnim nabavkama.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o javnim preduzećima,
- Zakon o privrednim društvima,
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,
- Zakon o radu, član 7. i 204 - 207.,
- Zakon o doprinosima, član 3 - 6., 10., 22. i 24.,
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII i XIII,
- Zakon o javnim nabavkama,
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske,
- Pravilnik o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole,
- Uputstvo o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole,
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem,
- Odluka o utvrđivanju uvećanja plate, visine primanja po osnovu rada i visine pomoći radniku.

V **IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)**

1. **Uvod**

Komunalno preduzeće za proizvodnju i distribuciju vode „Vodovod“ a.d. Kozarska Dubica (u daljem tekstu: Preduzeće) je akcionarsko društvo osnovano 2000. godine za aktivnosti i poslove sakupljanja, prečišćavanja i distribucije vode za piće, odvodnju otpadnih voda, izvođenje vodovodnih i kanalizacionih priključaka i manjih distributivnih cjevovoda i kanalizacionih kolektora.

Ukupni akcionarski kapital Preduzeća iznosi 1.196.304 KM i podijeljen je na 1.196.304 akcije čija je pojedinačna nominalna vrijednost 1 KM. Strukturu učešća u kapitalu čine Opština Kozarska Dubica i ostali sitni akcionari.

Preduzeće je prema kriterijumima iz člana 5. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/15 i 78/20) razvrstano u mala pravna lica.

Organi Preduzeća su Skupština akcionara, Nadzorni odbor i Uprava koju čine direktor i izvršni direktori, a imenovan je i Odbor za reviziju.

Sredstva za finansiranje Preduzeća u 2023. godini obezbijeđena su po osnovu prihoda od proizvodnje i prodaje vode i usluge odvodnje otpadnih voda i iz drugih izvora, a poslovanje se vrši preko računa otvorenih kod poslovnih banaka.

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Preduzeća za period 01.01-31.12.2023. godine, nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. **Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja**

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske prvi put je angažovana na provođenju finansijske revizije Preduzeća.

3. **Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola**

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Preduzeća iz 2021. godine sistematizovano je 38 radnih mjesta za 55 izvršilaca uključujući i Upravu koju čine direktor i dva izvršna direktora. Na dan 31.12.2023. godine u Preduzeću su bila zaposlena 43 izvršioca i to 41 na neodređeno vrijeme i dva na određeno vrijeme, uključujući tri člana Uprave. U toku 2023. godine tri zaposlena koja su imala ugovor o radu na određeno vrijeme zasnovali su radni odnos na neodređeno vrijeme. Tokom godine, radni odnos u Preduzeću prestao je za tri izvršioca odlaskom u penziju.

Preduzeće je zaključivalo ugovore o djelu za poslove koji su u okviru djelatnosti poslodavca (11 ugovora o djelu sa četiri lica), što nije u skladu sa članom 205. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/16, 66/18, 91/21, 119/21, 112/23) kojim je propisano da poslodavac može sa određenim licem da zaključi ugovor o djelu radi obavljanja poslova koji su van djelatnosti poslodavca.

U Preduzeću nije određeno odgovorno lice zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole, nije donesen akt o upravljanju rizicima, nisu definisani ključni poslovni procesi niti je uspostavljena knjiga poslovnih procesa, a nije ni sačinjen izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu sa priložima, što nije u skladu sa članom

8. i 14. Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 91/16), tačkom 22. podtačke 3, 4. i 5. Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 99/17) i Pravilnikom o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/22).

Izabrani ponuđač za nabavku konzerviranih i drugih prehrambenih prerađevina je određene artikle fakturisao po cijenama većim od ugovorenih, što nije u skladu sa članom 5. ugovora u kojem je definisano da se cijene neće mijenjati tokom ugovorenog perioda, a izabrani ponuđač za usluge pravnog zastupanja ispostavljao fakture paušalno na mjesečnom nivou bez specifikacije izvršenih usluga, što nije u skladu sa članom 4. ugovora u kojem je definisano da će se plaćanje izvršenih usluga vršiti po ispostavljenoj mjesečnoj fakturi koja treba biti sačinjena u skladu sa odredbama pozitivnih zakonskih propisa.

Računarski program Preduzeća ne obezbjeđuje u potpunosti funkcionisanje sistema internih računovodstvenih kontrola, jer se prilikom vrednovanja potraživanja onemogućuje uvid u starosnu strukturu istih, odnosno vremenski period u kojem nisu naplaćena, što nije u skladu sa članom 7. stav (5) i 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

U Preduzeću nisu utvrđeni normativi potrošnje goriva za vozila i radne mašine i nisu vođene evidencije o pređenim kilometrima po vozilima i utrošenim satima radnih mašina.

Prilikom obračuna plata primjenjivan je prosječan, a ne stvarni broj ostvarenih radnih sati u mjesecu, što nije u skladu sa članom 123. stav (1) i (2) Zakona o radu.

Naknade troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka sa posla su obračunate u visini 60% iznosa dnevne karte u oba pravca za svaki provedeni dan na poslu, što nije u skladu sa odredbama tačke III podtačke 1) alineja 2. Odluke o utvrđivanju uvećanja plate, visine primanja po osnovu rada i visine pomoći radniku.

U skladu sa Odlukom o popisu imovine i obaveza i obrazovanju Komisija za popis sa stanjem na dan 31.12.2023. godine, izvršen je popis i evidentiranje rezultata popisa imovine i obaveza. Revizijskim ispitivanjem provođenja istog utvrđeno je da su u komisiju za popis imenovana lica koja su bila materijalno zadužena za imovinu, ovlašćena da odlučuju o nabavci, utrošku, prodaji i vođenju evidencija o promjenama na imovini i obavezama koje su predmet popisa, popisne liste nisu ovjerene od strane nadležnog lica, nije sačinjen plan rada komisije za popis, a izvještaji o popisu ne sadrže sve propisane elemente (datum početka i završetka popisa, vremenu utrošenom po pojedinim fazama popisa, podatke o stručnoj i profesionalnoj kvalifikaciji i radnom angažmanu lica angažovanih na popisu, uporedne podatke knjigovodstvenog i stvarnog stanja imovine i obaveza, te pregled količinskih i vrijednosnih razlika između knjigovodstvenog i stvarnog stanja), što nije u skladu sa članom 14. stav (1)., 17. stav (1 i 8) i 20. stav (1) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/16 i 113/21).

Shodno gore navedenom, kao i u većini tačaka izvještaja uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da obezbijedi istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i drugim propisima.

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se:

- **zaključivanje ugovora o djelu vrši za poslove koji su van djelatnosti poslodavca u skladu sa članom 205. Zakona o radu,**
- **uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske, Uputstvom o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja**

- i kontrole i Pravilnikom o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u smislu da se odredi odgovorno lice zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole, donese akt o upravljanju rizicima, definišu ključni poslovni procesi i uspostavi knjiga poslovnih procesa i sačini izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole sa priložima,*
- *priznavanje troškova nabavke konzerviranih i drugih prehrambenih prerađevina i usluga pravnog zastupanja vrši u skladu sa ugovorenim uslovima,*
  - *računarski program podesi na način koji obezbjeđuje funkcionisanje internih računovodstvenih kontrola u smislu omogućavanja praćenja starosne strukture potraživanja u skladu sa članom 7. stav (5) i 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,*
  - *utvrde normativi potrošnje goriva za vozila i radne mašine i vode evidencije o pređenim kilometrima po vozilima i utrošenim satima radnih mašina,*
  - *kod obračuna plata primjenjuje stvarni broj ostvarenih radnih sati u mjesecu u skladu sa odredbama člana 123. stav (1) i (2) Zakona o radu,*
  - *naknade troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka sa posla obračunavaju u skladu sa odredbama tačke III podtačke 1) alineja 2. Odluke o utvrđivanju uvećanja plate, visine primanja po osnovu rada i visine pomoći radniku,*
  - *postupci i procedure popisa imovine i obaveza vrše u skladu sa članom 14. stav (1), 17. stav (1 i 8) i 20. stav (1) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.*

4. Nabavke

Planom javnih nabavki Preduzeća za 2023. godinu, planirane su nabavke ukupne vrijednosti od 571.500 KM bez poreza na dodatu vrijednost. Predviđeno je provođenje 87 postupaka javnih nabavki i to putem dva otvorena postupka u vrijednosti od 150.000 KM, tri postupaka putem konkurentskog zahtjeva u vrijednosti od 55.000 KM i 82 direktna sporazuma u vrijednosti od 366.500 KM.

Prema dostavljenom pregledu planiranih i izvršenih procedura javnih nabavki, Preduzeće je u toku 2023. godine provelo 100 postupaka ukupne vrijednosti od 371.238 KM i to putem tri otvorena postupka u vrijednosti 90.658 KM (vodovodni materijal, gorivo i održavanje pumpi), jednog konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda u vrijednosti od 20.000 KM (asfaltiranje prekopanih ulica), 93 direktna sporazuma u vrijednosti od 178.026 KM i tri postupka nabavki u vrijednosti od 82.554 KM (usluge odobravanja kredita i pravne usluge) na koje se Zakon o javnim nabavkama ne primjenjuje u skladu sa članom 10f. i 10d. navedenog Zakona.

Revizijskim ispitivanjem su obuhvaćeni provedeni postupci javnih nabavki u vrijednosti od 100.929 KM i to jedan otvoreni postupak u vrijednosti 50.000 KM, jedan konkurentski zahtjev za dostavljanje ponuda u vrijednosti od 20.000 KM i šest direktnih sporazuma u vrijednosti od 30.929 KM.

Revizijom je utvrđeno da je provedeno sedam direktnih sporazuma (za potrebe ishrane zaposlenih u vrijednosti od 29.628 KM), što nije u skladu sa članom 15. stav (7) Zakona, kojim je definisano da ugovornom organu nije dozvoljeno dijeljenje predmeta nabavke.

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se nabavke roba vrše uz primjenu odgovarajućih postupaka javnih nabavki u skladu sa članom 15. stav (7) Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Planom poslovanja za 2023. godinu koji sadrži Finansijski plan i Plan investicija, planirani su prihodi u iznosu od 1.989.500 KM (prihodi od prodaje vode, odvodnje otpadnih voda, naknade za održavanje i ostali prihodi povezani sa djelatnošću Preduzeća), rashodi u iznosu od 1.893.000 KM (najvećim dijelom se odnose na troškove bruto plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja od 1.010.000 KM i na troškove materijala od 370.000 KM) i planirana je bruto dobit u iznosu od 96.500 KM.

Uprava Preduzeća izradila je trogodišnji plan poslovanja za period 2021-2023. godine koji je usvojen od strane Skupštine akcionara u skladu sa članom 5, 21. i 22. Zakona o javnim preduzećima („Službeni glasnik Republike Srpske“ 75/04 i 78/11).

Revizijom nisu utvrđene neusklađenosti u odnosu na regulativu koja propisuje proces pripreme i donošenja plana poslovanja i finansijskog plana.

6. Finansijski izvještaji

Preduzeće je sačinilo obrasce finansijskih izvještaja propisane članom 2. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 59/22 i 129/22) i to Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bilans tokova gotovine, Napomene uz finansijske izvještaje, kao i Izvještaj o promjenama na kapitalu propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrasca izvještaja o promjenama na kapitalu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 59/22). Pored navedenih obrazaca, sačinjen je Izvještaj o poslovanju za 2023. godinu, koji je Skupština akcionara usvojila 31.07.2024. godine.

6.1. Bilans uspjeha

Ukupni prihodi za 2023. godinu su iskazani u iznosu od 1.869.270 KM, što je za 7% manje u odnosu na Finansijski plan, dok su ukupni rashodi iskazani u iznosu od 2.010.867 KM, što je za 6% više u odnosu na Finansijski plan. Gubitak prije oporezivanja iskazan je u iznosu od 141.597 KM.

6.1.1. Poslovni prihodi i rashodi

6.1.1.1. Poslovni prihodi

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 1.839.633 KM, a odnose se na prihode od prodaje vode (876.167 KM), pružanja usluge odvodnje otpadnih voda (762.573 KM), priključaka na vodovodnu i kanalizacionu mrežu (67.525 KM) i ostale poslovne prihode u iznosu od 133.368 KM, a najvećim dijelom se odnose na subvencije od Opštine Kozarska Dubica u iznosu od 125.668 KM.

6.1.1.2. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 1.831.492 KM, a odnose se na troškove materijala, troškove goriva i energije, troškove plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja, troškove proizvodnih usluga, troškove amortizacije, nematerijalne troškove i troškove poreza i doprinosa.

Troškovi materijala iskazani su u iznosu od 109.091 KM i najvećim dijelom se odnose na troškove osnovnog materijala za izradu učinaka u iznosu od 85.436 KM (najvećim dijelom se odnose na troškove materijala za održavanje vodovodne i kanalizacione mreže 30.933 KM i troškove materijala za pripremu obroka za zaposlene 54.291 KM) i troškove ostalog materijala u iznosu od 23.655 KM (materijal za održavanje osnovnih sredstava, režijski materijal i materijal za održavanje higijene). Po nalazu revizije, troškovi materijala iskazani su u većem iznosu za 54.291 KM, jer su troškovi ostalih ličnih primanja po osnovu pripreme

toplog obroka za zaposlene evidentirani u okviru ovih troškova, što nije u skladu sa članom 44. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 104/21 i 59/22).

Troškovi goriva i energije iskazani su u iznosu od 218.945 KM, a odnose se na troškove električne energije (167.384 KM), goriva (41.015 KM) i troškove uglja (10.546 KM).

Troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 1.071.654 KM, a odnose se na troškove bruto plata i bruto naknada plata i troškove ostalih ličnih primanja.

Troškovi bruto plata i bruto naknada plata iskazani su u iznosu od 1.023.448 KM, a odnose se na troškove bruto plata zaposlenih (934.965 KM), bruto naknada zaposlenih (67.493 KM), troškove bruto naknada članovima Nadzornog odbora (14.993 KM) i troškove bruto naknada članovima Odbora za reviziju (5.997 KM). U okviru troškova bruto plata evidentirani su troškovi bruto naknada plata (godišnji odmor, rad u dane državnih praznika i drugo), a u okviru troškova bruto naknada plata evidentirani su troškovi ostalih ličnih primanja (bruto naknade za regres u iznosu od 50.542 KM i ostale bruto naknade u iznosu od 7.541 KM), kao i troškovi otpremnina, nagrada i pomoći (jubilarne nagrade u iznosu od 4.190 KM i pomoć za liječenje zaposlenih u iznosu od 3.580 KM), što nije u skladu sa članom 44. stav (3, 6 i 8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Obračun bruto plata i bruto naknada plata je vršen na osnovu Kolektivnog ugovora, Odluke o utvrđivanju koeficijenata za obračun plate i Odluke o utvrđivanju uvećanja plate, visine primanja po osnovu rada i visine pomoći radniku („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 53/16, 12/22 i 39/22).

Troškovi ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 48.206 KM, a odnose se na troškove otpremnina, nagrada i pomoći (22.442 KM), troškove zaposlenih na službenom putu (10.325 KM) i troškove bruto ostalih ličnih primanja – naknade troškova prevoza kod dolaska na posao (15.440 KM).

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 114.045 KM, a najvećim dijelom se odnose na troškove održavanja osnovnih sredstava (41.240 KM), poštanskih usluga, telefona i interneta (14.992 KM), taksi usluga i rentiranja vozila (7.727 KM), reklamiranja (5.903 KM), komunalnih usluga (5.102 KM), naknada po ugovoru o djelu (29.899 KM) i naknada po ugovoru o autorskom djelu (8.328 KM). Po nalazu revizije, troškovi proizvodnih usluga iskazani su u manjem iznosu za 18.390 KM zbog evidentiranja troškova održavanja u okviru ulaganja na tuđim nekretninama, što nije u skladu sa članom 4. stav (6) i 45. stav (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi amortizacije i rezervisanja iskazani su u iznosu od 183.558 KM i u cjelosti se odnose na troškove amortizacije stalnih sredstava.

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 124.226 KM, a najvećim dijelom se odnose na troškove advokatskih usluga (24.584 KM), usluga pregleda zdravstvene ispravnosti vode (15.989 KM), troškova reprezentacije (11.597 KM), osiguranja imovine (23.427 KM), bankarskih usluga (10.213 KM) i ostale neproizvodne usluge (14.590 KM).

Troškovi poreza iskazani su u iznosu od 8.466 KM.

Troškovi doprinosa iskazani su u iznosu od 1.507 KM.

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se troškovi materijala, troškovi bruto plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja i troškovi održavanja klasifikuju u

skladu sa odredbama člana 44. stav (3, 6 i 8), 4. stav (6) i 45. stav (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.1.1.3. Poslovni dobitak

Poslovni dobitak iskazan je u iznosu od 8.141 KM, a predstavlja razliku između poslovnih prihoda (1.839.633 KM) i poslovnih rashoda (1.831.492 KM).

6.1.2. Finansijski prihodi i rashodi

6.1.2.1. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 29.571 KM, a najvećim dijelom se odnose na prihode od zateznih kamata u iznosu od 20.826 KM.

6.1.2.2. Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 131.221 KM, a odnose se na rashode kamata po kreditima i emitovanim obveznicama (89.792 KM), za neblagovremeno plaćene javne prihode (33.868 KM, od kojih se 18.656 KM odnosi na kamate plaćene JU „Vode Srpske“) i druge zatezne kamate 4.879 KM.

6.1.3. Gubitak redovne aktivnosti

Gubitak redovne aktivnosti iskazan je u iznosu od 93.509 KM, a predstavlja zbir poslovnog dobitka (8.141 KM) i finansijskih prihoda (29.571 KM) umanjen za finansijske rashode (131.221 KM).

6.1.4. Ostali dobici i gubici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 66 KM, a ostali rashodi i gubici u iznosu od 48.154 KM, te je iskazan gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda u iznosu od 48.088 KM.

6.1.5. Neto gubitak perioda

Neto gubitak perioda iskazan je u iznosu od 141.597 KM, a predstavlja razliku između ukupnih prihoda (1.869.270 KM) i ukupnih rashoda (2.010.867 KM). Zbog efekata nastalih pogrešnim evidentiranjem troškova proizvodnih usluga u okviru ulaganja na tuđim nekretninama, neto gubitak perioda iskazan je manje za iznos od 18.390 KM, što je objašnjeno u tački 6.2.1.1. ovog izvještaja.

6.2. Bilans stanja

U Bilansu stanja na dan 31.12.2023. godine iskazane su uravnotežene vrijednosti bilansne aktive i bilansne pasive u iznosu od 11.979.208 KM.

6.2.1. Bilansna aktiva

Bilansna aktiva je iskazana u iznosu od 18.999.700 KM bruto vrijednosti, 7.020.492 KM ispravke vrijednosti i 11.979.208 KM neto vrijednosti, a čine je stalna sredstva i tekuća sredstva.

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna sredstva iskazana su u iznosu od 17.686.788 KM bruto vrijednosti, 6.532.731 KM ispravke vrijednosti i 11.154.057 KM neto vrijednosti, a neto vrijednost čine nematerijalna sredstva, nekretnine, postrojenja i oprema, sredstva uzeta u zakup i odložena poreska sredstva.

Nematerijalna sredstva iskazana su u iznosu od 42.860 KM bruto vrijednosti, 25.316 KM ispravke vrijednosti i 17.544 KM neto vrijednosti, a odnose se na softvere za obradu podataka i očitavanje mjerača vode.

Nekretnine, postrojenja i oprema su iskazani u iznosu od 17.633.444 KM bruto vrijednosti, 6.507.415 KM ispravke vrijednosti i 11.126.029 KM neto vrijednosti, a čine ih zemljište, građevinski objekti, postrojenja i oprema, ulaganja na tuđim nekretninama postrojenjima i opremi i avansi i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi.

Zemljište je iskazano u iznosu od 506.855 KM neto vrijednosti, a čini ga pripadajuće zemljište uz poslovne objekte.

Građevinski objekti su iskazani u iznosu od 15.839.444 KM bruto vrijednosti, 5.944.268 KM ispravke vrijednosti i 9.895.176 KM neto vrijednosti, a čine ih poslovni objekti i vodovodna i kanalizaciona mreža. U toku 2023. godine izvršeno je uvećanje vrijednosti građevinskih objekata za 2.074.532 KM, od čega 2.043.712 KM po osnovu procjene vrijednosti poslovnih objekata i 31.820 KM po osnovu novih ulaganja u građevinske objekte, a umanjeno po osnovu korekcije vrijednosti za efekte obračunate amortizacije. Po nalazu revizije, građevinski objekti iskazani su u većem iznosu za 469.074 KM, jer je lokalni vodovod dat Preduzeću na korištenje bez prenosa prava vlasništva evidentiran na poziciji stalnih sredstava, umjesto na poziciji vanbilansne evidencije, što nije u skladu sa odredbama člana 67. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike i za navedeno preporuka je data u tački 6.2.3. Izvještaja. Po istom osnovu, više su iskazane revalorizacione rezerve za iznos od 403.068 KM (po osnovu procjene vrijednosti navedenog objekta) i ostala dugoročna rezervisanja za iznos od 66.006 KM.

Postrojenja i oprema iskazane su u iznosu od 716.198 KM bruto vrijednosti, 563.147 KM ispravke vrijednosti i 153.051 KM neto vrijednosti, a čine ih najvećim dijelom automobili, vodne pumpe, kancelarijska i računarska oprema. U toku 2023. godine izvršeno je uvećanje vrijednosti za nabavku opreme u iznosu od 11.927 KM, a umanjeno vrijednosti po osnovu korekcije vrijednosti za efekte obračunate amortizacije.

Preduzeće nije vršilo provjeru korisnog vijeka trajanja za opremu koja se i dalje koristi na kraju svake poslovne godine, kako je propisano MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 51), što je imalo za posljedicu da je dio opreme u potpunosti amortizovan.

Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi iskazano je u neto vrijednosti 333.464 KM, a odnosi se na ulaganja u objekte za proizvodnju vode koji su u vlasništvu Opštine Kozarska Dubica. Po nalazu revizije, ulaganja na tuđim nekretninama iskazana su više za 18.390 KM (objašnjenje u tački 6.1.1.2. izvještaja).

Avansi i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi iskazani su u neto vrijednosti od 237.483 KM, a odnosi se na ulaganje u proširenje vodovodne mreže u naselju Brekinja. U toku 2023. godine aktivirana je investicija u iznosu od 21.483 KM, što je dovelo do umanjenja ove pozicije u navedenom iznosu u odnosu na početno stanje.

Sredstva uzeta u zakup iskazana su u neto iznosu od 10.484 KM.

Odložena poreska sredstva iskazana su u neto iznosu od 240 KM.

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se provjera korisnog vijeka trajanja opreme vrši na kraju svake poslovne godine u skladu sa zahtjevima MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 51).

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva iskazana su u iznosu od 1.312.672 KM bruto vrijednosti, 487.761 ispravke vrijednosti i 824.911 KM neto vrijednosti, a čine ih zalihe, stalna sredstva namijenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja i kratkoročna sredstva izuzev zaliha i stalnih sredstava namijenjenih prodaji.

Zalihe, stalna sredstva namijenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja su iskazana u iznosu od 101.021 KM bruto i neto vrijednosti, a odnose se na zalihe materijala i date avanse.

Zalihe materijala iskazane su u iznosu od 97.289 KM i odnose se na zalihe osnovnog materijala za izradu učinaka (vodovodni i kanalizacioni materijal za održavanje vodovodne i kanalizacione mreže).

Dati avansi iskazani su u iznosu od 3.732 KM.

Kratkoročna sredstva izuzev zaliha i stalnih sredstava namijenjenih prodaji

su iskazana u iznosu od 1.211.651 KM bruto vrijednosti, 487.761 ispravke vrijednosti i 723.890 KM neto vrijednosti, a odnose se na kratkoročna potraživanja, gotovinske ekvivalente i gotovinu, porez na dodatu vrijednost i kratkoročna razgraničenja.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 1.164.155 KM bruto vrijednosti, 487.761 ispravke vrijednosti i 676.394 KM neto vrijednosti, a odnose se na potraživanja od kupaca u zemlji (635.991 KM), potraživanja iz specifičnih poslova (34.602 KM), potraživanja za više plaćen porez na dobit (5.601 KM) i ostala kratkoročna potraživanja (200 KM). U 2023. godini nije vršena ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca s obzirom na vremenski period u kojem nisu naplaćena pa nisu ni priznati gubici od usklađivanja vrijednosti istih, što nije u skladu sa članom 18 stav. (8) i 50. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina iskazani su u iznosu od 44.387 KM, a odnose se na novčana sredstva na bankovnim računima kod komercijalnih banaka u domaćoj valuti (38.384 KM) i novčana sredstva u blagajni (6.003 KM).

Porez na dodatu vrijednost iskazan je u iznosu od 109 KM.

Kratkoročna razgraničenja su iskazana u bruto i neto vrijednosti od 3.000 KM.

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se ispravka vrijednosti nenaplaćenih potraživanja i priznavanje gubitaka od usklađivanja vrijednosti istih vrši u skladu sa članom 18 stav. (8) i 50. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.2.2. Bilansna pasiva

Bilansna pasiva je iskazana u iznosu od 11.979.208 KM, a čine je kapital, dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze i kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja.

6.2.2.1. Kapital

Kapital je iskazan u iznosu od 9.252.125 KM, a čini ga akcijski kapital upisan u sudski registar (1.196.304 KM) sa učešćem Opštine Kozarska Dubica u visini od 79,53% i ostalih sitnih akcionara u visini od 20,47%, revalorizacione rezerve (8.913.119 KM), gubitak ranijih godina (807.452 KM) i gubitak tekuće godine (49.846 KM). Po nalazu revizije, revalorizacione rezerve iskazane su više za 403.068 KM (objašnjenje u tački 6.2.1.1. izvještaja).

6.2.2.2. Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze

Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 1.828.467 KM, a odnose se na dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze.

Dugoročna rezervisanja iskazana su u iznosu od 97.006 KM, a odnose na rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih (31.000 KM) i ostala dugoročna rezervisanja (66.006 KM). Po nalazu revizije, ostala dugoročna rezervisanja iskazana su više za 66.006 KM (objašnjenje u tački 6.2.1.1. izvještaja).

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 1.731.461 KM, a odnose se na obaveze po kreditu MF Banke a.d. Banja Luka (278.740 KM), obaveze po osnovu obveznica emitovanih 2021. godine (1.392.484 KM), ostale dugoročne obaveze (58.724 KM) i ostale obaveze (1.513 KM).

6.2.2.3. **Kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja**

Kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja iskazana su u iznosu od 898.616 KM, a odnose se na kratkoročne finansijske obaveze (326.495 KM), obaveze iz poslovanja (221.800 KM), obaveze za plate i naknade plata (117.116 KM), ostale obaveze (12.943 KM), porez na dodatu vrijednost (16.515 KM), obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine (131.230 KM), i kratkoročna razgraničenja (72.517 KM).

Kratkoročne finansijske obaveze odnose se na dio dugoročnih obaveza koji dopijeva na naplatu u roku do godinu dana od datuma izvještavanja i to po osnovu kredita u MF banci a.d. Banja Luka u iznosu od 71.260 KM i po osnovu emitovanih obveznica u iznosu od 83.683 KM, obaveze po osnovu kratkoročnog „overdraft“ kredita u iznosu od 50.000 KM od Atos banke a.d. Banja Luka i reprogramirane obaveze prema JU „Vode Srpske“ u iznosu od 105.266 KM (po osnovu posebnih vodnih naknada) i JZU „Institut za javno zdravstvo Republike Srpske“ u iznosu od 14.260 KM (po osnovu usluga pregleda zdravstvene ispravnosti vode).

Obaveze iz poslovanja odnose se na obaveze za primljene avanse (57.523 KM) i obaveze prema dobavljačima u zemlji (164.276 KM).

Obaveze za plate i naknade plata iskazane su u iznosu od 117.116 KM, a odnose se na obaveze za plate i naknade plata zaposlenih (52.029 KM), porez na plate i naknade plate (8.855 KM), doprinose na plate i naknade plate (43.473 KM) i ostala lična primanja - regres i druge naknade (12.759 KM). Obaveze za plate i naknade plate odnose se na obavezu za decembar 2023. godine i iste su plaćene u januaru 2024. godine.

Ostale obaveze iskazane su u iznosu od 12.943 KM, a najvećim dijelom se odnose na obaveze za neto naknade članovima Nadzornog odbora (8.250 KM) i Odbora za reviziju (3.300 KM).

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine iskazane su u iznosu od 131.230 KM, a najvećim dijelom se odnose na obaveze prema JU „Vode Srpske“ po osnovu posebnih vodnih naknada u iznosu od 125.312 KM.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 72.517 KM, a najvećim dijelom (70.000 KM) se odnose na primljene donacije od Opštine Kozarska Dubica po osnovu izgradnje distributivnog cjevovoda Brekinja. Po nalazu revizije, kratkoročna razgraničenja iskazana su više, a dugoročno razgraničeni prihodi i primljene donacije manje za 70.000 KM zbog evidentiranja navedene donacije u okviru kratkoročnih razgraničenih prihoda, što nije u skladu sa članom 32. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se primljene donacije za izgradnju stalnih sredstava evidentiraju u okviru dugoročno razgraničenih prihoda u

skladu sa članom 32. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.2.3. Vanbilansna evidencija

Pozicije vanbilansne aktive i pasive iskazane su u iznosu od 4.650.921 KM i u cjelosti se odnose na vrijednost distributivnog cjevovoda za pitku vodu sa pratećim objektima i opremu za lociranje kvarova koji su 2015. godine po odlukama Skupštine opštine Kozarska Dubica ustupljeni na upravljanje i korišćenje bez naknade na neograničeno vrijeme i bez prenosa prava vlasništva ili drugih stvarnih prava. Po nalazu revizije, vanbilansna aktiva i pasiva iskazana je više za 201.453 KM, jer nije izvršeno usklađivanje vrijednosti navedene imovine sa iskazanom vrijednošću iste u knjigovodstvenim evidencijama Opštine Kozarska Dubica i manje za iznos od 469.074 KM (objašnjeno u tački 6.2.1.1. izvještaja), što nije u skladu sa članom 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 104/21 i 59/22).

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se iskazivanje vrijednosti vanbilansne aktive i pasive vrši u skladu sa članom 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.3. Bilans tokova gotovine

U Bilansu novčanih tokova iskazan je priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 2.077.319 KM i odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 2.144.846 KM, što je za rezultat imalo neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 67.527 KM. Prilivi i odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja nisu iskazani. Priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja iskazan je u iznosu od 350.000 KM, a odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja iskazan je u iznosu od 348.822 KM, što je za rezultat imalo neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja u iznosu od 1.178 KM.

Gotovina na početku obračunskog perioda iskazana je u iznosu od 110.736 KM, a gotovina na kraju obračunskog perioda u iznosu od 44.387 KM i navedeni iznos je iskazan i u Bilansu stanja.

Bilans novčanih tokova nije sačinjen u skladu sa članom 8. stav (2 i 3), 10. stav (1 i 2), 11. stav (2, 5 i 7), 14. stav (3), 16. stav (5) i 17. stav (3, 4, 6 i 8) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 7 - Izvještaji o novčanim tokovima (paragraf 14,16 i 17), jer:

- prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 72.682 KM po osnovu naplate potraživanja od kupaca iz specifičnih poslova, odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 47.125 KM (po osnovu datih avansa 3.510 KM, plata, naknada plata i ostalih ličnih rashoda 41.625 KM i ostalih odliva 1.990 KM) i prilivi gotovine po osnovu kratkoročnih pozajmica u iznosu od 10.000 KM i odlivi gotovine u iznosu od 93.002 KM (po osnovu povrata kratkoročne pozajmice u iznosu od 10.000 KM i po osnovu izmirenja obaveza po obveznicama u iznosu od 83.002 KM) koji pripadaju aktivnosti finansiranja nisu priznati, čime su isti iskazani manje za navedene iznose,
- su odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja u iznosu od 52.702 KM (po osnovu dugoročnih kredita 48.826 KM i ostalih odliva 3.876 KM) priznati u većem iznosu, čime su isti iskazani više za navedeni iznos,
- su u okviru odliva gotovine iz poslovnih aktivnosti priznati odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja u iznosu od 53.161 KM po osnovu nabavke osnovnih sredstava, čime su isti iskazani više, a odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti manje za taj iznos.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se bilans novčanih tokova sačinjava u skladu sa članom 8. stav (2 i 3)., 10. stav (1 i 2)., 11. stav (2, 5 i 7)., 14. stav (3)., 16. stav (5) i 17. stav (3, 4, 6 i 8) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 7 - Izvještaji o novčanim tokovima (paragraf 14,16 i 17).

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje nisu objelodanjene informacije u vezi stalnosti poslovanja, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja (paragraf 25 i 26) i za navedeno preporuka je data u tački 6.6. Izvještaja.

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema informaciji nadležnih za potrebe revizije, a u vezi potencijalne imovine i potencijalnih obaveza, na dan 31.12.2023. godine, protiv Preduzeća vođena su dva sudska spora vrijednosti 34.000 KM, od kojih je jedan spor iz radnog odnosa u iznosu od 31.000 KM za koji je na osnovu procjene ishoda izvršeno rezervisanje, dok je Preduzeće za naplatu potraživanja vodilo 85 izvršnih postupaka tokom 2023. godine u ukupnoj vrijednosti od 98.492 KM o čemu je izvršeno objelodanjivanje u Napomenama uz finansijske izvještaje.

6.6. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za period 01.01-31.12.2023. godine sačinjene su i Napomene koje pružaju neophodne informacije o Preduzeću, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenim politikama i procjenama, ali iste dijelom ne zadovoljavaju zahtjeve međunarodnih računovodstvenih standarda, jer nisu izvršena objelodanjivanja:

- koja pružaju dodatne informacije koje nisu prikazane u finansijskim izvještajima o stalnosti poslovanja, upravljanju rizicima, prihodima, i stavkama prikazanim u izvještaju tokova gotovine u skladu sa MRS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja (paragraf 112c),
- o korisnom vijeku trajanja osnovnih sredstava ili primijenjenim stopama amortizacije i nekretninama koje su založene kao garancija za obaveze po osnovu emitovanih obveznica u skladu sa MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 73c i 74a),
- o stepenu neizvjesnosti i očekivanim rokom dospijea odliva po osnovu rezervisanja u skladu sa MRS 37 – Rezervisanja, potencijalna imovina i potencijalne obaveze (paragraf 85b),
- neusaglašenim saldima imovine i obaveza na dan popisa, niti razlozima zbog kojih usaglašavanje nije izvršeno, shodno članu 17. stav (7) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije o stalnosti poslovanja, upravljanju rizicima, prihodima i stavkama prikazanim u izvještaju tokova gotovine u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja (paragraf 112c), korisnom vijeku trajanja osnovnih sredstava ili primijenjenim stopama amortizacije i nekretninama koje su založene kao garancija za obaveze po osnovu emitovanih obveznica u skladu sa MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 73c i 74a), stepenu neizvjesnosti i očekivanim rokom dospijea odliva po osnovu rezervisanja u skladu sa MRS 37 – Rezervisanja, potencijalna imovina i potencijalne obaveze (paragraf 85b) i neusaglašenim saldima imovine i obaveza na dan popisa u skladu sa

članom 17. stav (7) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.

Revizijski tim

Dr Bojan Ćurić, s.r.

Mr Danka Panić Ašanin, s.r.